gemeente Bunnik

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering
12 december 2024

Zaaknummer
1329302

Onderwerp: Vaststellen participatiebeleid Omgevingsgericht Werken

---

Aan de raad,

Onderwerp
Vaststellen van het participatiebeleid Omgevingsgericht werken

Gevraagde beslissing
1. Omgevingsgericht Werken vast te stellen als kader voor inwonersparticipatie in de gemeente Bunnik.

Grondslag
Collegeprogramma 2022-2026 ‘Groeien, vergroenen en verbinden”

Inleiding
De gemeente Bunnik staat voor grote maatschappelijke opgaven, zoals uitdagingen binnen het sociaal domein, de energietransitie en het realiseren van voldoende woningen. Om deze vraagstukken samen met inwoners aan te pakken, is het essentieel om inwonersparticipatie te versterken en verder te professionaliseren. Hoewel de samenwerking met inwoners rondom maatschappelijke vraagstukken vaak succesvol verloopt, zien we mogelijkheden voor verbetering.

Tegelijkertijd zien we de afgelopen tijd ook op nationaal niveau meer aandacht voor het versterken van participatie op decentraal niveau. Dit heeft geresulteerd in de ‘Wet versterking participatie op decentraal niveau’ die in juni 2024 is aangenomen in de Eerste Kamer. Per 1 januari 2025 wordt deze wet van kracht en hebben gemeenten twee jaar de tijd om een participatie verordening op te stellen. Onderdeel van deze wet is het uitdaagrecht, ook wel bekend als ‘Right to Challenge’.

Stap voor stap naar een breder participatiekader
Vanwege de behoefte aan verdere professionalisering en helderheid rondom inwonersparticipatie, hebben we het beleid *Omgevingsgericht Werken* ontwikkeld. Dit beleid geeft ambtenaren duidelijke richtlijnen om per situatie te bepalen of participatie nodig is of dat communicatie volstaat. Hierdoor kunnen zij steeds de juiste vorm van betrokkenheid kiezen, wat bijdraagt aan betere besluitvorming, een grotere betrokkenheid van inwoners en een efficiënter gebruik van middelen. Ervaringen van inwoners uit eerdere participatieprocessen, verzameld via enquêtes, zijn hierbij ook meegenomen.

Samen met het eerder door de raad vastgestelde beleid *Participatie bij Ruimtelijke Ontwikkelingen* vormt dit een samenhangend participatiekader. Dit kader omvat de drie participatievormen die de gemeente onderscheidt: *Participatie bij Ruimtelijke Ontwikkelingen*, *Omgevingsgericht Werken* en *het Uitdaagrecht*. Hiermee bieden we een volledig en geïntegreerd participatiebeleid.

Voordat we het participatiekader volledig inrichten en alle plannen samenvoegen, willen we eerst praktijkervaring opdoen met *Participatie bij Ruimtelijke Ontwikkelingen* en met participatietrajecten binnen *Omgevingsgericht Werken*. Deze ervaringen helpen ons om het *Uitdaagrecht* verder te versterken en een solide basis te leggen voor een krachtig en effectief participatiebeleid. Het doel is om eind 2026 een volledig participatiekader te hebben gerealiseerd dat de samenwerking tussen de gemeente en haar inwoners verder versterkt.

Beoogd effect
Het vaststellen van een gestructureerd en professioneel kader voor inwonersparticipatie, dat de samenwerking tussen gemeente en inwoners versterkt, en de kwaliteit van beleidsvorming en -uitvoering verbetert.

Beschrijving varianten/mogelijkheden
Niet van toepassing

Argumenten
1.1 Het stuk is tot stand gekomen na een zorgvuldig proces
Er zijn meerdere sessies en consultaties gehouden met betrokkenen uit de organisatie. Het proces startte met een fasterclass en het projectteam, waarin de globale planning en participatieaanpak werden uitgewerkt. Gedurende het traject volgden een raadsessie om het ambitieniveau te bepalen, deze sessie/-training vond plaats op 23 januari 2024. Het doel was gezamenlijk te bepalen wat een mogelijk haalbaar ambitieniveau zou kunnen. Hieruit bleek dat de raad succesvol wil samenwerken met de omgeving, maar dat participatie niet ten koste mag gaan van alles. Hiernaast was er een MT- en Collegesessie over de waarde van succesvolle samenwerking, en interviews met ambtenaren die ervaring hebben met participatieprocessen. Elk onderdeel droeg bij aan een diepgaand begrip van participatie in Bunnik, met specifieke aandacht voor de behoeften en rolverdeling. Tot slot gaf een vragenlijst aan de gemeenteraad inzicht in de gewenste rol van raadsleden binnen verschillende participatieniveaus.

1.2 Gezamenlijke en eenduidige taal voor duidelijkheid in rollen en verantwoordelijkheden
Een gezamenlijk en consistent begrippenkader binnen participatieprocessen bevordert de onderlinge communicatie tussen de raad, het college en de ambtelijke organisatie. Dit helpt om misverstanden te voorkomen en vergemakkelijkt de samenwerking. Een duidelijke taal zorgt ervoor dat elke partij begrijpt wat er verwacht wordt, wat uiteindelijk bijdraagt aan een soepel verlopend proces. Ook zorgt deze duidelijkheid voor een versterkt vertrouwen van inwoners in het proces, omdat zij weten hoe hun inbreng gewaardeerd en verwerkt wordt.

1.3 Preventief investeren in systematische en gestructureerde participatie
Door te werken met een vaste methodiek, zoals de “Relevant Gesprek®”-aanpak, kan er voorafgaand aan het proces doelgericht geïnvesteerd worden in een transparant en gestroomlijnd verloop. Hierdoor is er minder noodzaak om achteraf te corrigeren of bij te sturen, wat tijd en middelen bespaart. Dit gestructureerde en systematische werken verhoogt de effectiviteit van de participatie en maakt het proces beter beheersbaar en voorspelbaar voor alle betrokkenen.

1.4 Realistische en haalbare keuzes binnen structurele verankering van participatie
Wanneer participatie een structureel onderdeel van het beleid wordt, kunnen keuzes gemaakt worden die realistisch en haalbaar zijn en tegelijkertijd recht doen aan de belangen van inwoners. Deze verankering zorgt voor consistentie in de uitvoering, zodat participatie niet als losstaand of vrijblijvend wordt ervaren. Hierdoor voelen inwoners zich beter vertegenwoordigd en krijgen ze vertrouwen dat hun inbreng daadwerkelijk invloed heeft op het eindresultaat.

Kanttekeningen
N.v.t.

Kosten, baten en dekking
De gemeenteraad heeft in totaal een budget van €150.000 beschikbaar gesteld voor het participatiebeleid, verdeeld over twee jaar. Voor 2023 was een bedrag van €75.000 gereserveerd. Hiervan is €9.814,80 besteed, waardoor het resterende bedrag terugvloeide naar de algemene reserve.

Voor 2024 is een budget van €75.000 toegekend, waarvan tot nu toe €42.017,02 is besteed. Dit betekent dat er nog €32.982,98 beschikbaar is. Dit resterende bedrag zal worden ingezet voor de verdere stappen in de integratie van de drie vormen van participatie, waaronder het Uitdaagrecht. Hiernaast willen we het bedrag gebruiken voor het opzetten van trainingen en het ontwikkelen van tools die het participatiebeleid verder versterken.

Uitvoering
Er wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld dat een leidraad voor de werkwijze, diverse tools zoals een impactmeter, en trainingen voor ambtenaren zal omvatten. Hiernaast worden verdere stappen gezet in de integratie van de drie vormen van participatie, waaronder het Uitdaagrecht.

Bijlagen
1. Omgevingsgericht Werken gemeente Bunnik

Ter inzage
-

Odijk, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bunnik,

de secretaris	de burgemeester,
dhr. M.R. van der Jagt	dhr. R. van Bennekom

gemeente Bunnik

Nummer

1329302

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

b e s l u i t :

Omgevingsgericht Werken vast te stellen als kader voor inwonersparticipatie in de gemeente Bunnik.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 12 december 2024,

de griffier,	de voorzitter,
dhr. F.J. van der Lubbe	dhr. R. van Bennekom

Voorstel procedure raadsvoorstel / -besluit

Inhoud	
Onderwerp	Vaststellen participatiebeleid Omgevingsgericht Werken
Datum besluit B&W	
Vertrouwelijke stukken	Nee
Gewenste planning	
Informatie avond	Nee
Politieke avond	4 december 2024
Raadsvergadering	12 december 2024
Uiterste datum Raad	Nee
Agenda Commissie	
Datum bespreking	19 november 2024
Opmerkingen	